

Свідомість

Аттіла Йожеф

I

Рань землю й небо розхиля;
дня світле й радісне провістя
дітей і кузьок звеселя,
що висипали в передмістя.
Даль осяйна така і чиста,
мла ледве мріє віддаля...
Вночі метеликами листя
понасідало на гілля.

II

Було, що сні ішли підряд
червоні, сині, жовті — барвні,
і думалось: оце-то лад,
де місце є й пилинці марній.
Та зблякли ті видіння гарні,
бо світ залізний — рад-не-рад...
Вдень в серці місяць блима хмарний,
вночі вирує сонцепад.

III

Я схуд, на хлібові сидівши,
а серед шушвалі й пролаз
шкода шукати щось певніше
за карти випадковий тас.
Жирок боків мені не пас,
синок душі мені не тішив —
в хаті й надворі воднораз
найкращий кіт не вловить миші.

IV

Цей світ порубано на дрова,
не стос, а купа, як на те,

і кожне кожного до слова
тут давить, тисне, мене і тре
детерміновано й дійово.
Чого нема — зросте казково,
що буде — буйно розцвіте,
що є — згниє обов'язково.

V

Я на товарній причаївсь,
до пня туливсь, мов тиші кусень.
Густий бур'ян навколо ріс,
в рот лоскотав мене і в вуси.
За сторожем я стежить мусив,
що тінь його якось навкіс
ламалася з платформи брусів
на вугілля росистий блиск.

VI

В тобі самім твої страждання,
поза тобою їх резон.
Цей світ — твоя пекуча рана,
що душу кидає в огонь.
Поки бунтуєш — раб рабом;
настане воля та жадана,
як до будованих хором
не пустиш дармовиса пана.

VII

З-під вечора я зір послав
у неба мерехку зубчатку:
верстат минулого там ткав
ясний закон з ниток випадку.
Та постеріг я неполадку
крізь снів моїх імлистий плав:
не все ішло в тканині гладко,
там десь пробіл, а там провал.

VIII

Пробило північ. Мир і лад.
Вертайся на юнацькі броди
чи між цементних тих громад
шукай хоч кришечку свободи.
Та на мовчазнім небозводі
сузір'я Воза і Плеяд
блищать, байдужі та холодні,
подібно до тюремних ґрат.

IX

Заліза плач і сміх дощу
я чув не раз в свою бездомність.
Минуле тріснуло, я чув,
і мрії кануть в невідомість:
любити можу я натовість,
хоч під вагою аж пишу!
Невже, о золота свідомість,
тебе на зброю я пущу?

X

Дорослий тільки той, по суті,
хто серцем круглий сирота,
хто зна, що лиш додатком куцим
до смерті додано життя,
той, хто його, як час спита,
ладен щохвилі повернути,
той, хто за Бога чи попа
собі й комусь не хоче бути.

XI

Я бачив щастя в півтора
центнери — лагідне й біляве:
по щільнім морогу двора
воно всміхалось кучеряво,
а потім плюх в калюжу прямо,
моргнуло, хрокнуло: "Ура!"
І досі бачу, як імлаво
в його щетині сонце гра.

XII

Живу при колії. Лічу
ті поїзди, що, невгомонні,
туди-сюди біжать-течуть,
вогнями світяться в віконні.
Отак і дні в шаленім гоні
пітьму пронизують нічну,
а я у кожному вагоні
стою, і слухаю, й мовчу.